

Боднар Марія Богданівна

Проректор з навчальної роботи,
кандидат психологічних наук, доцент.

Народилася 9 липня 1959 р. в с. Росохач Чортківського району Тернопільської області, де закінчила восьмирічну школу з похвальною грамотою.

Упродовж 1974-1978 рр. навчалася у Чортківському педагогічному училищі на відділенні початкових класів, яке закінчила з відзнакою. Палітра талановитих педагогів вразила раниму юну душу, окресливши життєву траєкторію на все життя.

У 1978 р. стала студенткою Київського державного педагогічного інституту ім. М. Горького, який закінчила у 1983 р. з відзнакою за спеціальністю «Педагогіка і психологія». А започаткована за ініціативи професора Киричука О.В. кваліфікація «викладач-дослідник із педагогіки і психології» дала ґрунтовні підвалини для наукової діяльності у майбутньому. Боднар М.Б. була направлена на роботу в Кременецьке педагогічне училище на посаду викладача педагогіки і психології. Відтоді біографія пов'язана з Кременцем. Мальовничі «Волинські Афіни» остаточно визначили особистісне та професійне становлення. Працювала викладачем психології, завідуючою дошкільним відділенням педагогічного училища, а згодом коледжу. Впродовж останніх років – на посаді проректора з навчальної роботи Кременецького обласного гуманітарно-педагогічного інституту ім. Тараса Шевченка (на сьогодні – академії).

У 2004 р. в Інституті соціальної та політичної психології НАПН України захистила кандидатську дисертацію за спеціальністю «Соціальна психологія та соціальна робота» на тему «Вплив етнопсихологічних життєвих орієнтацій на самоактуалізацію студентської молоді».

У 2010 р. отримала вчене звання доцента. Нагороджена знаком «Відмінник освіти України» (1999 р.), знаком «Петро Могила» (2009 р.).

Викладає навчальні курси: «Психологія», «Соціальна психологія», «Етнопсихологія». Здійснює наукове керівництво кандидатськими дисертаціями здобувачів наукового ступеня кандидата психологічних наук.

Сфера наукових інтересів – етнопсихологічні аспекти особистісного зростання студентської молоді, вплив архетипного пласту психіки на самоактуалізацію особистості, роль етнічного конструкту у формуванні духовності.

Автор 60 наукових та навчально-методичних праць, зокрема, монографії «Етнопсихологічні особливості самоактуалізації студентської молоді» (2007 р.), навчального посібника «Етнопсихологія» (2008 р.; 2013 р.), «Етнопсихологія (контент навчальної дисципліни)» (2018 р.).

**Список
наукових та навчально-методичних праць**

№ п/п	Назва	Характер роботи	Вихідні дані	Обсяг (стор.)	Співавтори
<i>I Наукові та навчально-методичні праці, опубліковані до захисту кандидатської дисертації</i>					
1.	Підготовка студентів коледжу до роботи з обдарованими дітьми	Друк.	Розвиток інтелекту і творчості у дітей дошкільного віку: збірник матеріалів міжвузівської науково-практичної конференції. – Кременець, Кременецький педагогічний коледж ім. Т. Г. Шевченка, 1995. – С. 59-62.1	4	
2.	Комунікативний підхід до викладання іноземних мов	Друк.	Освіта. Технікуми, коледжі. – К, 2002. – №1. – С. 43-45	3	В.Якубова, О. Плоскун
3.	Особливості самоактуалізації в юнацькому віці та її взаємозв'язок з ціннісними орієнтаціями	Друк.	Актуальні проблеми формування особистості нового типу: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції. – Кременець, КОГП ім. Тараса Шевченка, 2002. – С. 10-12.	3	
4.	Вплив рівня етнічної самоідентифікації на розвиток самоактуалізації студентської молоді	Друк., фахове видання	Психологія. Збірник наукових праць Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. – К, 2003. – Вип. 19. – С.190-195.	6	
5.	Особливості самоактуалізації студентської молоді різних регіонів України	Друк., фахове видання	Науковий вісник Південноукраїнського державного педагогічного університету ім. К.Д. Ушинського /Збірник наукових праць/. – Одеса, 2003. – Вип. 1-2. – С.83-89.	7	
6.	Особливості репрезентації колективного несвідомого українського етносу через психомалюнок.	Друк.	Психолого-педагогічні засади професійного становлення особистості практичного психолога і соціального педагога в умовах вищої школи: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції. – Тернопіль, ТДПУ ім. В. Гнатюка, 2003. – С.238-247.	10	

7.	Вплив локусу контролю на рівень розвитку етнічної самоідентифікації студентської молоді	Друк.	Психологія на перетині тисячоліть: збірник наукових праць учасників Шостих Костюківських читань. – К, 2003. – Т. 2. – С.11-16.	6	
8.	Гармонізація сприймання часових вимірів як шлях підвищення самоактуалізації студентської молоді	Друк.	Збірник матеріалів Всеукраїнських науково-практичних читань студентів і молодих науковців, присвячених спадщині К.Д. Ушинського. – Одеса ПДПУ ім. К.Д. Ушинського, 2003. – С. 152-156.	5	
9.	Етнопсихологічні чинники впливу життєвих орієнтацій на самоактуалізацію в юнацькому віці	Друк.	Психологія життєвих домагань особистості: збірник матеріалів наукового семінару, присвяченого 10-річчю лабораторії соціальної психології особистості Інституту соціальної і політичної психології АПН України. – К., 2003. – С. 23-35.	13	
10.	Об'єктивація ставлення до себе як чинник підвищення самоактуалізації студентської молоді	Друк.	Матеріали міжнародної науково-практичної конференції молодих науковців „Психологія сучасності: наука і практика”. – Одеса.– 2003. – С. 9-11.	3	
11.	Взаємозв'язок етнопсихологічних життєвих орієнтацій та самоактуалізації юнацькому віці	Друк., фахове видання	Збірник наукових праць: філософія, соціологія, психологія – Івано-Франківськ: Вид-во „Плай” Прикарпатського н-ту, 2004. – Вип.. 9. – Ч. 2. – С. 162-170.	9	
12.	Шляхи підвищення самоактуалізації студентської молоді в етнопсихологічному аспекті	Друк., фахове видання	Наука і освіта (Південний науковий центр АПН України). – №2. – 2004. – С. 3-6.	4	
13.	Етнопсихологічні особливості життєвих орієнтацій студентської молоді та їх вплив на особистісне зростання	Друк.	Збірник наукових праць. Актуальні проблеми гуманітарної освіти. – Київ-Кременець, КОГП ім. Тараса Шевченка, 2004. – С.35-39.	5	

II. Наукові та навчально-методичні праці, опубліковані після захисту кандидатської дисертації

14.	Проблема самоактуалізації особистості в етнопсихологічному аспекті	Друк.	Актуальні проблеми гуманітарної освіти: збірник наукових праць//За заг. ред. д.п.н. проф. Онкович Г.В. та канд. фіз.-мат. н., проф. Ломаковича А.М. – Київ – Кременець: РВЦ КОГП ім. Тараса Шевченка. – 2006. – С.12-15.	3	
15.	Шляхи реалізації структурної моделі підвищення самоактуалізації студентської молоді (етнопсихологічний аспект)	Друк.	Актуальні проблеми гуманітарної освіти: збірник наукових праць//За заг. ред. д.п.н. проф. Онкович Г.В. та канд. фіз.-мат. н., проф. Ломаковича А.М. – Київ – Кременець: РВЦ КОГП ім. Тараса Шевченка. – 2007. – С.8-13.	5	
16.	До проблеми етнічної самоідентифікації як чинника самоактуалізації особистості	Друк.	XXI століття: Альтернативні моделі розвитку суспільства. Третя світова теорія. Матеріали Шостої міжнародної науково-теоретичної конференції. 8-9 червня 2007р. м. Київ // Книга II. – К.: Фенікс, 2007. – С.186-191.	6	
17.	До проблеми врахування етнопсихологічних особливостей у процесі самоактуалізації студентської молоді	Друк.	Нова педагогічна думка. – Рівне, 2007. – Спецвипуск. – С.74-79.	6	
18.	Трансформація національної самосвідомості в контексті підвищення самоактуалізації студентської молоді	Друк.	Збірник наукових праць Кременецького обласного гуманітарно-педагогічного інституту ім. Тараса Шевченка. – Випуск 1 – серія: Педагогічні науки. – Кременець, 2007. – С.235-244.	5	
19.	Етнопсихологічні особливості самоактуалізації студентської молоді	Друк.	Монографія. – Кременець: ВПЦ КОГП ім. Тараса Шевченка. – 2007. – 196с.	196	
20.	Етнопсихологічні виміри самоактуалізації студентської молоді	Друк. фахове видання	Вісник Прикарпатського університету. Серія: філософські і психологічні науки. 2008. – Спеціальний випуск – С. 21-24.	4	

21.	Етнопсихологічний аспект самоактуалізації особистості як вимір духовності	Друк., фахове видання	Проблеми загальної та педагогічної психології. Збірник наукових праць Інституту психології ім. Г.С. Костюка АПН України / За ред. С.Д. Максименка. Т. X, част. 4. – К., 2008. – С. 54-61.	8	
22.	Етнопсихологічні особливості реалізації структурної моделі підвищення самоактуалізації студентської молоді	Друк., фахове видання	Гуманітарний вісник Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету ім. Григорія Сковороди Випуск 13, 2008. – С. 136-142.	7	
23.	Особливості впливу символічних формул етносу на особистісне зростання студентської молоді	Друк., фахове видання	Актуальні проблеми психології. Збірник наукових праць Інституту психології ім. Г.С. Костюка АПН України / За ред. С.Д. Максименка. Т. I, част. 21-22. – К., 2008. – С. 162-165	4	
24.	Етнопсихологічні особливості життєвих орієнтацій майбутніх учителів національної школи	Друк.	Українська національна школа: стан та перспективи розвитку. Збірник наукових праць./ Матеріали обласної науково-практичної конференції, присвяченої 15 річниці прийняття Концепції української національної школи. м.Тернопіль. – Тернопіль: ТНПУ, 2007. С. 3-5.	3	
25.	Етнічна самоідентифікація як підґрунтя самоактуалізації студентської молоді	Друк., фахове видання	Збірник наукових праць Національної академії Прикордонних військ України ім. Богдана Хмельницького, № 43, част. 2, 2008р. С. 168-170.	3	
26.	Роль етнопсихологічного конструкту в особистісному зростанні студентської молоді (на прикладі викладання спецкурсу з етнопсихології)	Друк., фахове видання	Науковий вісник Південноукраїнського державного педагогічного університету ім. К.Д. Ушинського /Збірник наукових праць/. – Одеса, 2008. – Вип. 8-9. – С.73-79.	7	
27.	Етнопсихологія (навчальний посібник) з грифом МОН України	Друк.	Кременець: ВПЦ КОГП ім. Тараса Шевченка, 2008. – 328 с. (лист №14/181-2862 від 24.12.2008р.)	328	

28.	Про особливості викладання спецкурсу „Розвиток етнічної самоідентифікації як шлях підвищення самоактуалізації студентства”	Друк.	Актуальні проблеми гуманітарної освіти: збірник наукових праць//За заг. ред. д.п.н. проф. Онкович Г.В. та канд. фіз.-мат. н., проф. Ломаковича А.М. – Київ – Кременець: ВПЦ КОГП ім. Тараса Шевченка. – 2008. – С.114-117	4	
29.	Психолого-педагогічні вимоги до підготовки кваліфікованих військових фахівців в реалізації державного освітнього стандарту (у співавторстві)	Друк.	Современные информационные и электронные технологии. Труды десятой Международной научно-практической конференции. Т.П, Одесса, 18-22 мая, 2009. – С. 212.	1	
30.	Самоактуалізація особистості як фактор розвитку духовності студентської молоді. Проблеми загальної та педагогічної психології.	Друк. фахове видання	Проблеми загальної та педагогічної психології. Збірник наукових праць Інституту психології ім. Г.С. Костюка АПН України / За ред. С.Д. Максименка. Т., част. – К., 2009. – С. 43–50.		
31.	Символічні формули етносу як детермінанти особистісного зростання студентської молоді.	Друк.	Науковий теоретико-методологічний і прикладний психологічний журнал «Психологія особистості». Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника.– Івано-Франківськ, – 2010. – С.132-138.	7	
32.	Роль архетипної структури особистості в процесі життєтворчості.	Друк. фахове видання	Матеріали II Всеукраїнського психологічного конгресу, присвяченого 110 річниці від дня народження Г.С. Костюка (19-20 квітня 2010 року). – Т.І. – К. : ДП «Інформаційно-аналітичне агенство», 2010. – С.41-45.	5	
33.	Особливості особистісного зростання студентської молоді: етнопсихологічний аспект.	Друк. фахове видання	Проблеми сучасної психології. Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, Інституту психології ім. Г.С. Костюка НАПН України / За ред. С.Д. Максименка, Л.А. Онуфрієвої. – Вип.12. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2011. – С.101-110	10	
34.	Самоактуалізація як чинник психічного здоров'я студентської молоді.	Друк. фахове видання	Український науковий журнал «Освіта регіону. Політологія. Психологія, Комунікація». Університет Україна. – К. – 2011. – № 2. – С. 315-319.	5	

35.	Вияви духовного потенціалу особистості у студентському середовищі (етнопсихологічний аспект).	Друк. фахове видання	Проблеми загальної та педагогічної психології. Збірник наукових праць Інституту психології ім. Г.С. Костюка НАПН України / За ред. С.Д. Максименка. Т. XIII, част.4. – К., 2011. – С.47-54.	8	
36.	До питання впливу глибинних підсвідомих механізмів психіки на особистісне зростання студентської молоді.	Друк.	Актуальні проблеми гуманітарної освіти: збірник наукових праць //За заг. ред. д.п.н. проф. Онкович Г.В. та канд. фіз.-мат. н., проф. Ломаковича А.М. – Київ – Кременець: ВПЦ КОГП ім. Тараса Шевченка. – 2011. – С.38-40.	3	
37.	Досвід реалізації проекту впровадження в навчальний процес віртуальних практикумів з фундаментальних дисциплін.	Друк.	Матеріали підсумкової науково-практичної конференції за міжнародною участю. Т.ІІ, Одеса, 18жовтня, 2011. – С. 242-243.	2	(у співавторстві)
38.	Феномени соціальної психології як джерело становлення духовності особистості.– С.47-54.–	Друк. фахове видання.	Проблеми загальної та педагогічної психології. Збірник наукових праць Інституту психології ім. Г.С.Костюка НАПН України / За ред. С.Д.Максименка. – Т. XIII, част.4. – К., 2012.		
39.	Роль вищої школи у розвитку освіти і науки на Кременеччині (вищі навчальні заклади 40-х-90-х рр. XX ст.).	Друк.	Вища педагогічна освіта в Кременці (40-90 рр. XX ст.): Матеріали регіональної науково-практичної конференції «Педагогічна освіта в Кременці (вищі навчальні заклади 40-х-90-х рр. XX ст.): Знахідки, традиції, проблеми та перспективи» / за заг. ред. Ломаковича А. М., Фурман О. А. – Львів: Месіонер, 2012. – С. 3-10.	7	(у співавторстві з проф. Ломаковичем А.М.).
40.	Криза етнічної ідентичності молоді як психологічна проблема.	Друк.	// Актуальні проблеми гуманітарної освіти: Збірник наукових праць //За заг. ред. д.п.н. проф. Онкович Г.В. та канд. фіз.-мат. н., проф. Ломаковича А.М. – Київ – Кременець: ВПЦ КОГП ім. Тараса Шевченка. – 2012. – С.30-33.	3	
41.	Етнопсихологічні особливості інтеграції української вищої школи до європейського освітнього простору	Друк. Фахове видання	// Гуманітарний вісник державного вищого навчального закладу «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди». Збірник наукових праць // За заг. ред. д. іст. н.	8	

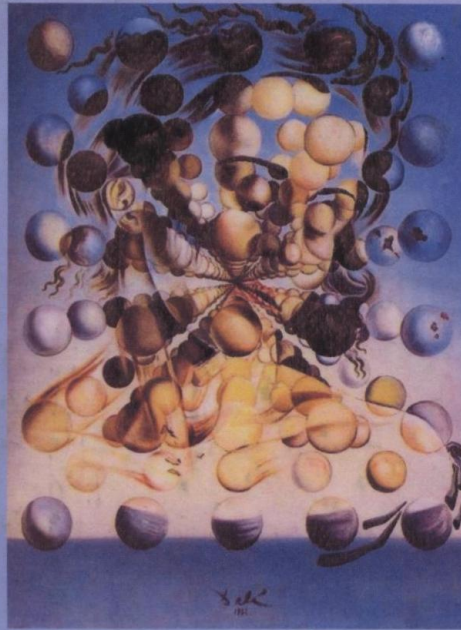
			проф., дійсного члена НАНП України Коцура В.П. – К.: Гнозис, 2012. – С. 32-39.		
42.	Особливості формування військово-професійної компетентності офіцерів	Друк.	// Військова освіта та наука: сьогодення та майбутнє: Тези доповідей VIII Міжнародної науково-практичної конференції «Військова освіта та наука: сьогодення та майбутнє» / за заг. ред. К.філол.н., професора Балабіна В.В. – К.: ВІКНУ, 2012. – С. 197-198.	2	(у співавторстві з Головань В.Г., Маміч В.В.).
43.	Актуальні проблеми адаптації випускників вітчизняних вищих навчальних закладів до нового культурного середовища в контексті Болонського процесу (етнопсихологічний аспект)	Друк.	// Актуальні проблеми гуманітарної освіти: Збірник наукових праць //За заг. ред. канд. фіз.-мат. н., проф. Ломаковича А.М., д. п. н., доц. Бенери В.Є. – Київ – Кременець: ВПЦ КОГП ім. Тараса Шевченка. – 2013. – С.86-92.	7	
44.	Етнопсихологія : навчальний посібник (перевид.)	Друк.	/ Кременець : ВПЦ КОГП ім. Тараса Шевченка, 2013. – 290 с. (Гриф МОН України, лист №14/181-2862 від 24.12.2008 р.)	290	
45.	Становлення Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка як закономірний етап трансформації вищої школи на Волині	Друк. Зарубіжна публікація	«ATENY WOŁYŃSKIE» – MIĘDZY HISTORIA A WSPÓŁCZESNOŚCIĄ / pod redakcją Andrezeja Szmyta i Henryka Stróńskiego. – Olsztyn–Кременець, 2015. – S. 471–479.	9	у співавторстві з Ломакович А.М.).
46.	Innowacyjne reformowanie szkolnictwa ukraińskiego w kontekście poglądów pedagogicznych Celestyna Freneta	Друк. Зарубіжна публікація	// Zeszyty naukowe Ostrolenskogo Towarzystwa naukowego : XXX / под ред. Я. Голоты. – Остроленка, 2016. – С. 375–383.	9	у співавторстві з Мазурком В.Г.).
47.	Особливості життєтворчості студентської молоді в контексті ресоціалізації вартісних феноменів	Друк.	// Актуальні проблеми гуманітарної освіти : зб. наук. праць / за заг. ред. А. М. Ломаковича, В. Є. Бенери. – Кременець : ВЦ КОГПА ім. Тараса Шевченка, 2016. – Вип. 13.– С. 31–35	5	
48.	Усвідомлення сенсу життя студентською молоддю у контексті екзистенційної психології	Друк.	Актуальні проблеми гуманітарної освіти : збірник наукових праць / за заг. ред. А. М. Ломаковича, В. Є. Бенери. – Кременець : ВПЦ КОГПА ім. Тараса Шевченка, 2017. – С. 31–36.	6	у співавторстві з Силкою О.О.).
49.	Особливості етнічної самоідентифікації студентської	Фахове видання	Науковий вісник Кременецької обласної гуманітарно-	10	

	молоді в контексті глобалізаційних процесів	Друк.	педагогічної академії ім. Тараса Шевченка. Серія: Педагогіка // [За заг. ред. Ломаковича А. М., Бенери В. Є.]. – Кременець : ВПЦ КОГПА ім. Тараса Шевченка, 2017. – Вип. 8. – С. 77-86.		
50.	Психологічні аспекти формування структури компетентностей студентської молоді педагогічних спеціальностей	Фахове видання Друк. Зарубіжна публікація	Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді: зб. наук. праць – Тематичний випуск «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору». – Вип. 21. – Кн. 3. – Том II (76). – К.: – Гнозис, 2017. – С. 164-171.	8	
51.	Етнопсихологія (контент навчальної дисципліни): навчальний посібник	Друк.	/ Тернопіль : ФОБ Паляниця В.А., 2018. – 147 с.	147	
52.	Боднар М.Б., Силка О. Ступінь сформованості окремих компонентів «Я-концепції» у студентської молоді регіональних закладів вищої освіти	Друк	Актуальні проблеми гуманітарної освіти : збірник наукових праць / за заг. ред. А. М. Ломаковича, В. Є. Бенери. – Кременець : ВПЦ КОГПА ім. Тараса Шевченка, 2018. – С. 18-24	7	
53.	Досягнення життєвого успіху як шлях до самоактуалізації студентської молоді	Друк.	Актуальні проблеми гуманітарної освіти : збірник наукових праць / за заг. ред. А. М. Ломаковича, В. Є. Бенери. – Кременець : ВПЦ КОГПА ім. Тараса Шевченка, 2019. – С. 11-15.	5	
54.	Навчально-методичний посібник. Контент освітнього компоненту «Психологія розвитку з практикумом» (електронний курс на освітній платформі Moodle)	Друк.	/ Кременець : ВПЦ КОГПА ім. Тараса Шевченка, 2020. – 86 с.	86	у співавторстві з Тимош Ю.В.
55.	Функції життєвих криз в особистісному зростанні студентської молоді	Друк.	Актуальні проблеми гуманітарної освіти : збірник наукових праць. Випуск 18. / за заг. ред. А. М. Ломаковича, В. Є. Бенери. Кременець : ВЦ КОГПА ім. Тараса Шевченка, 2021. С. 57 – 64.		
56.	Вплив етнічної ідентифікації на шляхи життєздійснення особистості	Друк.	Збірник матеріалів V міжнародної науково-практичної конференції Інновації у вищій школі: тенденції та перспективи розвитку, 27-28 травня 2021 р., – Кременець, Україна, 2021. –	3	

			С. 100-102.		
57.	Психологічні чинники зниження якості освітньої діяльності студентської молоді у віртуальному середовищі	Друк.	Шляхи розвитку науки в сучасних кризових умовах: тези доп. II міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 3-4 червня 2021 р. – Дніпро, Україна, 2021. – С. 180-183.	4	
58.	Навчально-методичний посібник. Контент освітнього компоненту «Загальна психологія з практикумом» (електронний курс на освітній платформі Moodle)	Друк.	/ Кременець : ВПЦ КОГПА ім. Тараса Шевченка, 2021. – 78 с.	78	у співавторстві з Ярощук М.В.
59.	Методичні рекомендації до виконання кваліфікаційних (бакалаврських) робіт з ОП Психологія	Друк.	/ Кременець : ВПЦ КОГПА ім. Тараса Шевченка, 2021. – 17 с.	17	у співавторстві з Ярощук М.В.
60.	Втілення ідеї студентоцентризму в освітній процес як шлях самоактуалізації студентської молоді	Друк.	Людина та соціум: сучасні проблеми взаємодії (психологічні та педагогічні аспекти): Збірник тез наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції. – Львів: ГО «Львівська педагогічна спільнота», 2021. – 76 с.	4	

Марія Боднар

**ЕТНОПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ
САМОАКТУАЛІЗАЦІЇ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ**

БОДНАР М.Б.

ЕТНОПСИХОЛОГІЯ

навчальний посібник

МАРІЯ БОДНАР

ЕТНОПСИХОЛОГІЯ

МАРІЯ БОДНАР

ЕТНОПСИХОЛОГІЯ

